

Zdolność gmin do realizacji zadań własnych i zleconych przez administrację rządową 2010- 2013

11 grudnia 2014 roku

Przedmiot, założenia, źródła

- 114 gmin województwa zachodniopomorskiego, włączając w to miasta na prawach powiatów (Szczecin, Koszalin, Świnoujście),
- Podstawowym źródłem danych są dane Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie. Stamtąd pochodzą dane liczbowe, a także reguły klasyfikowania – działy i paragrafy dochodów i wydatków,
- Dane dotyczące dochodów dotyczą „dochodów otrzymanych”, zaś wydatków – „wydatków wykonanych”
- Dane te zostaną wykorzystane do przedstawienia finansów jednostek samorządu terytorialnego (gmin) w układzie „tradycyjnym” i „strumieniowym”.

Przypadki szczególne

Dodatkowej analizie poddano budżety czterech gmin:

- Wierzchowo,
- Dobra (Szczecińska),
- Białogard – gmina miejska,
- Goleniów.

Analizy tej dokonano przy użyciu takich samych metod, które zastosowano w przypadku analizy budżetów wszystkich gmin województwa.

Dochody gmin województwa zachodniopomorskiego w latach 2010-2013

Rok	Dochody w zł.	Wzrost (rok poprzedni = 100)
2010	5 253 410 492,93	100,0
2011	5 567 835 349,02	106,0
2012	6 124 941 556,74	110,0
2013	6 389 407 105,87	104,3
Ogółem	23 335 594 504,56	x

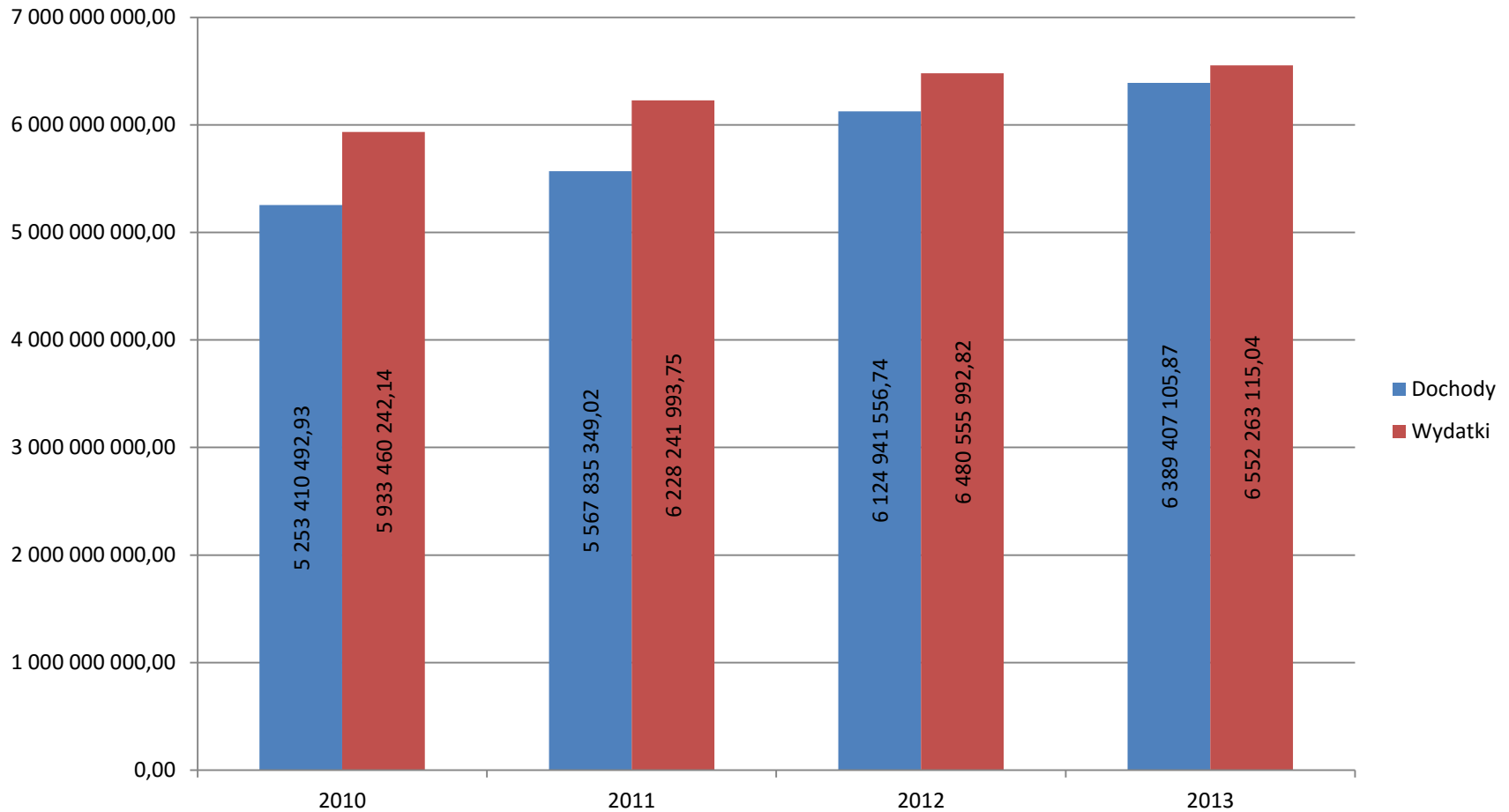
Źródło: dane Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie, obliczenia własne

Wydatki gmin województwa zachodniopomorskiego w latach 2010-2013

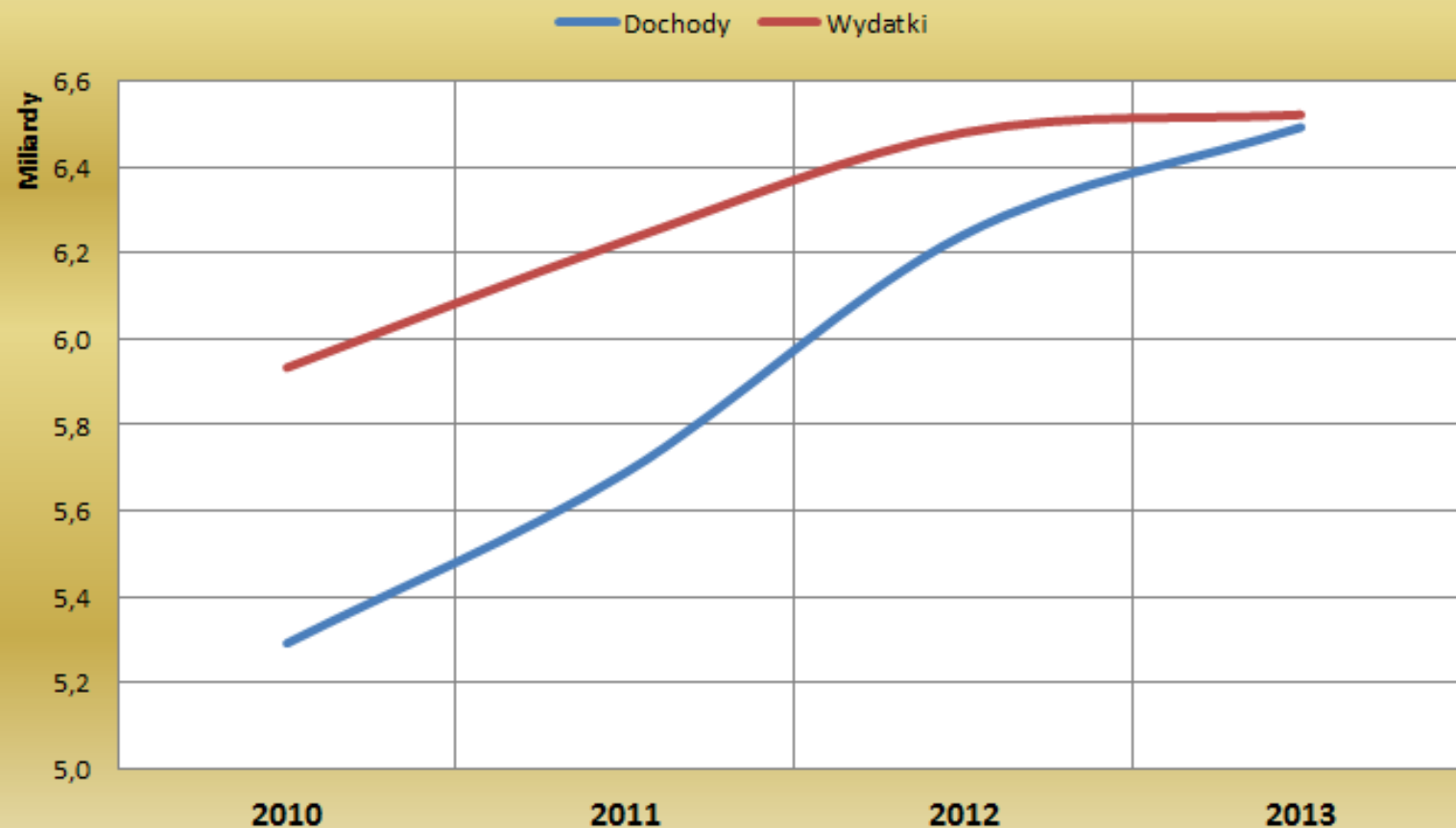
Rok	Wydatki w zł.	Wzrost (rok poprzedni = 100)
2010	5 933 460 242,14	100,00
2011	6 228 241 993,75	104,97
2012	6 480 560 992,81	104,05
2013	6 522 263 115,04	100,64
Ogółem	25 164 526 343,74	x

Źródło: dane Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie, obliczenia własne

Dochody i wydatki 2010-2013

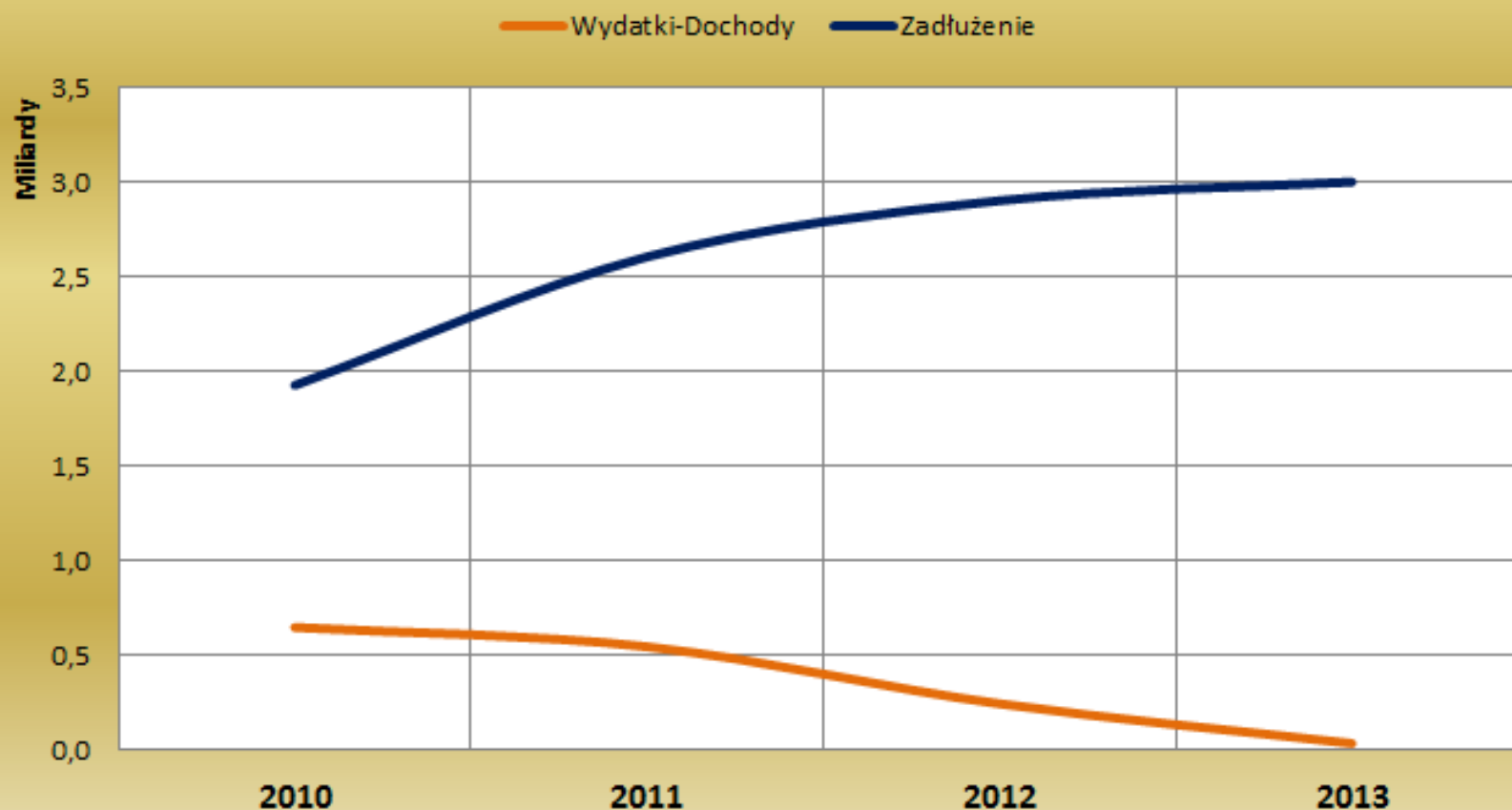

Sumaryczne dochody i wydatki gmin zachodniopomorskich

Różnica pomiędzy wydatkami a dochodami wszystkich gmin w województwie zachodniopomorskim

Klasyfikacja źródeł przychodów, dochodów i środków jednostek samorządu terytorialnego (gmin)

Źródło dochodów	Kod	Opis	Paragraf	4P
Działalność gminy	A1	zyski z działalności gminy	053,056,057,058,059,069,076,083,084,090,091,092,097,098,236,237,290,812	0
	A2	sprzedaż, wynajem majątku itp.	075,077,078,087	0
	A3	środki otrzymane od jednostek z sektora finansów publicznych	246,628	0
Działalność państwa i jednostek zewnętrznych	B1	dotacje na zadania własne i zlecone	201-213,268,271,284,631	0
	B2	subwencja ogólna i środki na uzupełnienie dochodów gmin	275,292	0
	B3	dotacje z innych źródeł	231,232,233,244,269,270,271,287,620,630,661,662,663	0
	B4	dotacje celowe inwestycyjne	618,626,629,632,633,641,643,656,665	0
Działalność obywateli	C1	wpływy z podatków i opłat lokalnych	031-050	0
	C2	wpływy z PIT	001	0
	C3	wpływy z podatku od osób prawnych	002	0
Działalność UE	E1	środki UE na inwestycje	626,628,629,630,661,662	7,8,9
	E2	dotacje celowe z UE na różne cele	200,270,620,666	7,8,9
	E3	dotacje z UE uzyskane za pośrednictwem samorządu województwa	231,232,233	7,8,9
Pozostałe	D1	wpływy pozostałe	074,096,240,279,291,298,299,666,668,802,851	0

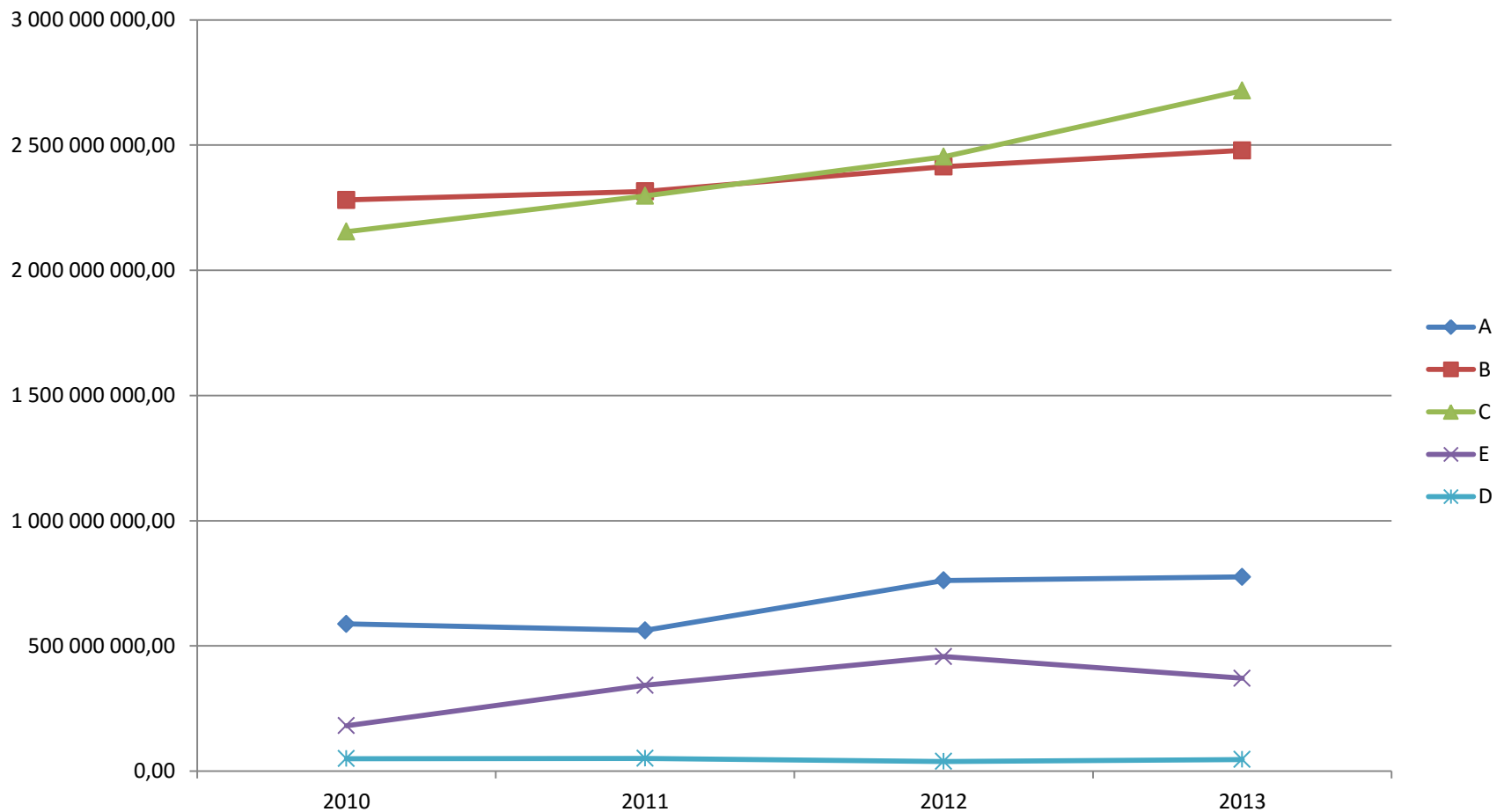
Klasyfikacja kierunków wydatków

wyróżniona grupa wydatków:	uwzględnione paragrafy klasyfikacji budżetowej
wynagrodzenia i pochodne	§: 302-304, 307,401-402,404-415, 417-418
podatki, długi, sądy	§: 257-258,263,271,285,293,300,416,440,444,446,448-453,460-461,666,801,806,807,811
materiały, usługi, szkolenia, stypendia	§: 236,254,272,321,324-326,421-439,455,470,474-475
inwestycje własne	§: 605-606, 617,619-623,630,656-658,661-663, 665 i 680 oraz 4P=0
inwestycje w opraciu o UE	§: 605-606, 617,619-623,630,656-658,661-663, 665 i 680 oraz 4P=1-9
pomoc społeczna	§: 200,305,311
pozostałe	§: 231-233,240-241,248-249,251, 256, 259,264-266,275,280-283,288,290-291,294,296,298,441-443,456-459,467-468,478,481,495,498,601-602,802,808-809,855

Wielkość przychodów i dochodów jednostek samorządu terytorialnego (gmin) w województwie zachodniopomorskim

Rodzaj źródła	Rok				
	2010	2011	2012	2013	Razem
A1	327 528 457,11	331 422 680,61	490 997 822,82	470 783 470,46	1 620 732 431,00
A2	258 536 972,76	228 601 457,18	266 732 701,57	301 308 739,26	1 055 179 870,77
A3	1 411 961,19	1 911 377,15	3 611 737,79	3 445 882,58	10 380 958,71
Razem A	587 477 391,06	561 935 514,94	761 342 262,18	775 427 176,85	2 686 293 260,48
B1	755 385 847,53	765 468 317,91	787 144 673,08	834 528 963,85	3 142 527 802,37
B2	1 368 073 427,00	1 425 891 129,00	1 503 509 767,00	1 529 971 969,00	5 827 446 292,00
B3	59 820 905,38	58 604 702,86	72 288 879,96	59 524 302,78	250 238 790,98
B4	97 791 495,97	65 287 884,81	50 892 508,81	54 769 614,29	268 741 503,88
Razem B	2 281 071 675,88	2 315 252 034,58	2 413 835 828,85	2 478 794 849,92	9 488 954 389,23
C1	1 212 813 493,93	1 252 998 759,32	1 382 923 076,36	1 605 985 005,07	5 454 720 334,68
C2	889 597 387,00	986 099 745,00	1 011 430 268,00	1 052 903 540,00	3 940 030 940,00
C3	51 845 193,70	58 116 789,50	59 213 666,44	58 924 261,33	228 099 910,97
Razem C	2 154 256 074,63	2 297 215 293,82	2 453 567 010,80	2 717 812 806,40	9 622 851 185,65
E1	35 195 526,28	41 639 357,64	68 182 876,58	51 626 355,03	196 644 115,53
E2	145 854 228,40	301 046 675,64	389 290 082,32	311 264 556,99	1 147 455 543,35
E3	-	-	-	8 139 207,75	8 139 207,75
Razem E	181 049 754,68	342 686 033,28	457 472 958,90	370 952 658,33	1 352 238 866,63
D	49 555 596,68	50 746 472,40	38 723 496,01	46 231 237,48	179 752 369,02
Ogółem dochody					

Wielkość dochodów gmin według źródeł 2010-2013

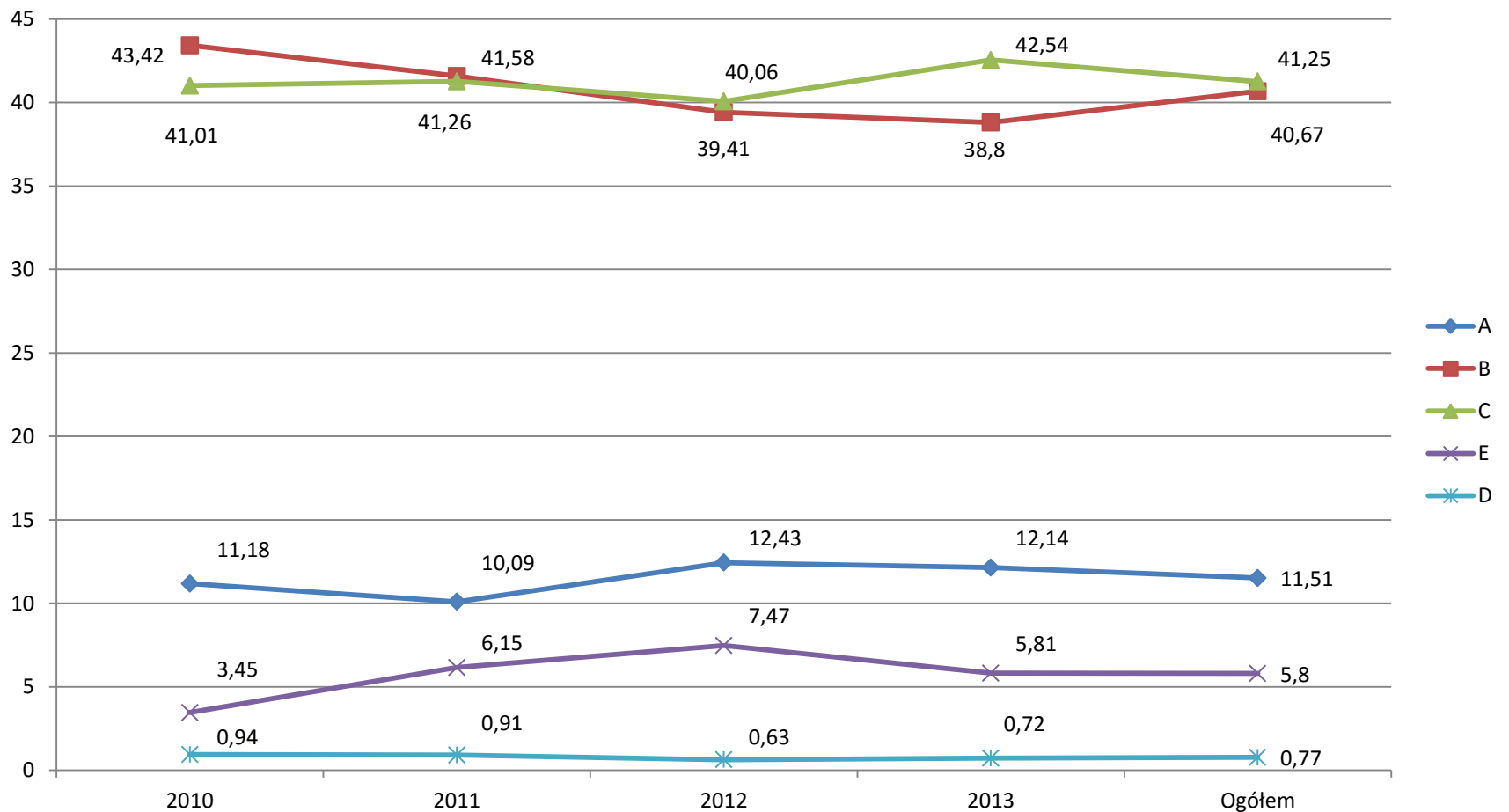

Udział źródeł przychodów w ogólnych dochodach jednostek samorządu terytorialnego (gmin) województwa zachodniopomorskiego w latach 2010-2013

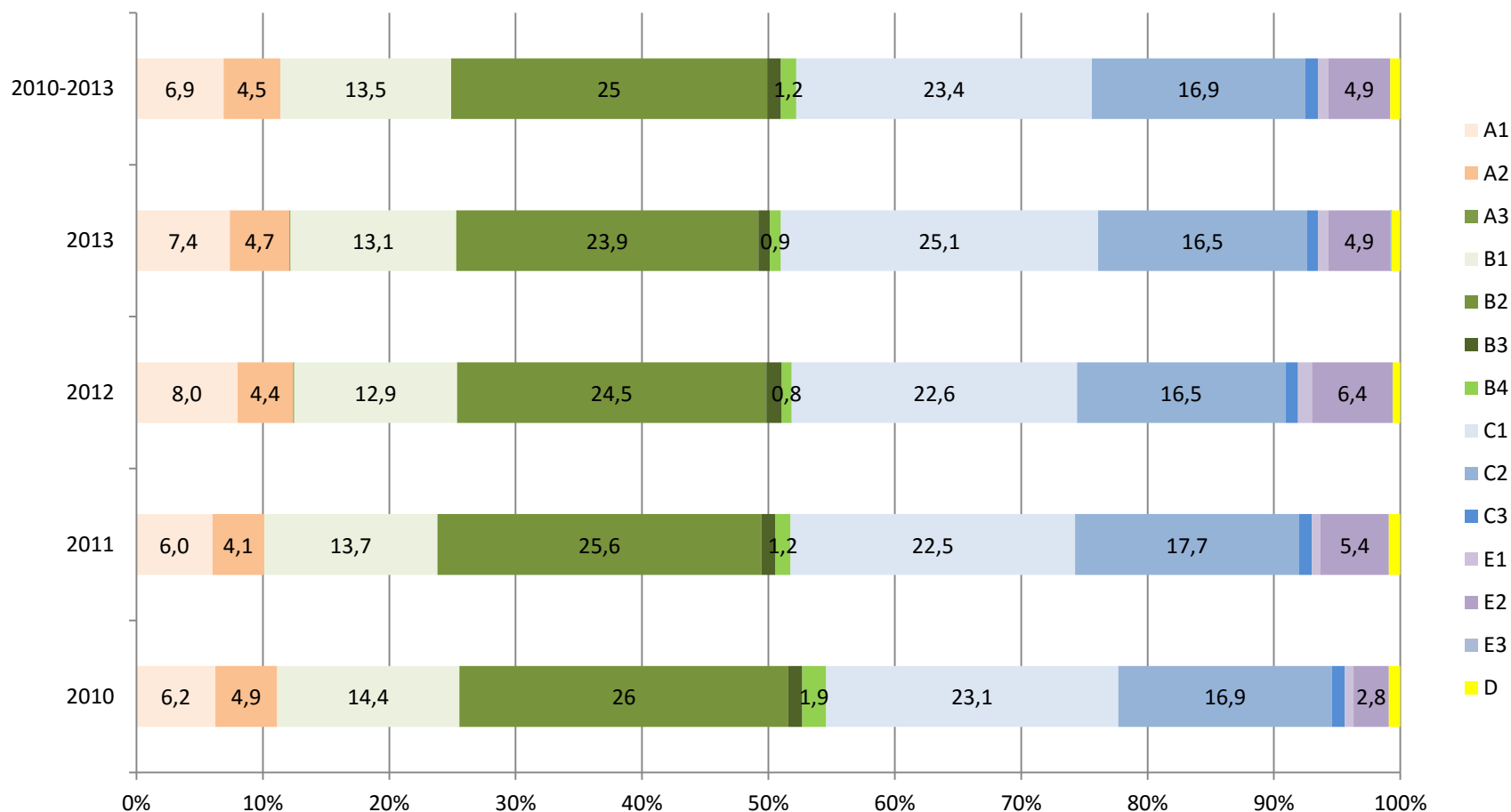
Rodzaj	Rok				
	2010	2011	2012	2013	Razem
Razem A	11,18	10,09	12,43	12,14	11,51
Razem B	43,42	41,58	39,41	38,80	40,67
Razem C	41,01	41,26	40,06	42,54	41,25
Razem E	3,45	6,15	7,47	5,81	5,80
D	0,94	0,91	0,63	0,72	0,77
Ogółem dochody	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: dane Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie, obliczenia własne

Udział źródeł przychodów w dochodach jednostek samorządu terytorialnego (gmin) województwa zachodniopomorskiego w latach 2010-2013

Udział w dochodach według kategorii źródeł

Podsumowanie...1

- Głównym źródłem dochodów gmin są kontrybucje ze strony budżetu państwa oraz samych mieszkańców
- W ramach tej pierwszej kontrybucji szczególne znaczenie posiada subwencja ogólna, choć nie bez znaczenia są także dotacje na zadania własne i zlecone
- W ramach drugiej kontrybucji przeważa wpływ podatków i opłat lokalnych, choć nie do przecenienia jest również wkład obywateli w postaci odpisu z dochodów (PIT)
- Praktycznie bez znaczenia jest odpis z podatku CIT, który przynajmniej w tym aspekcie jawi się jako zupełnie iluzoryczny.

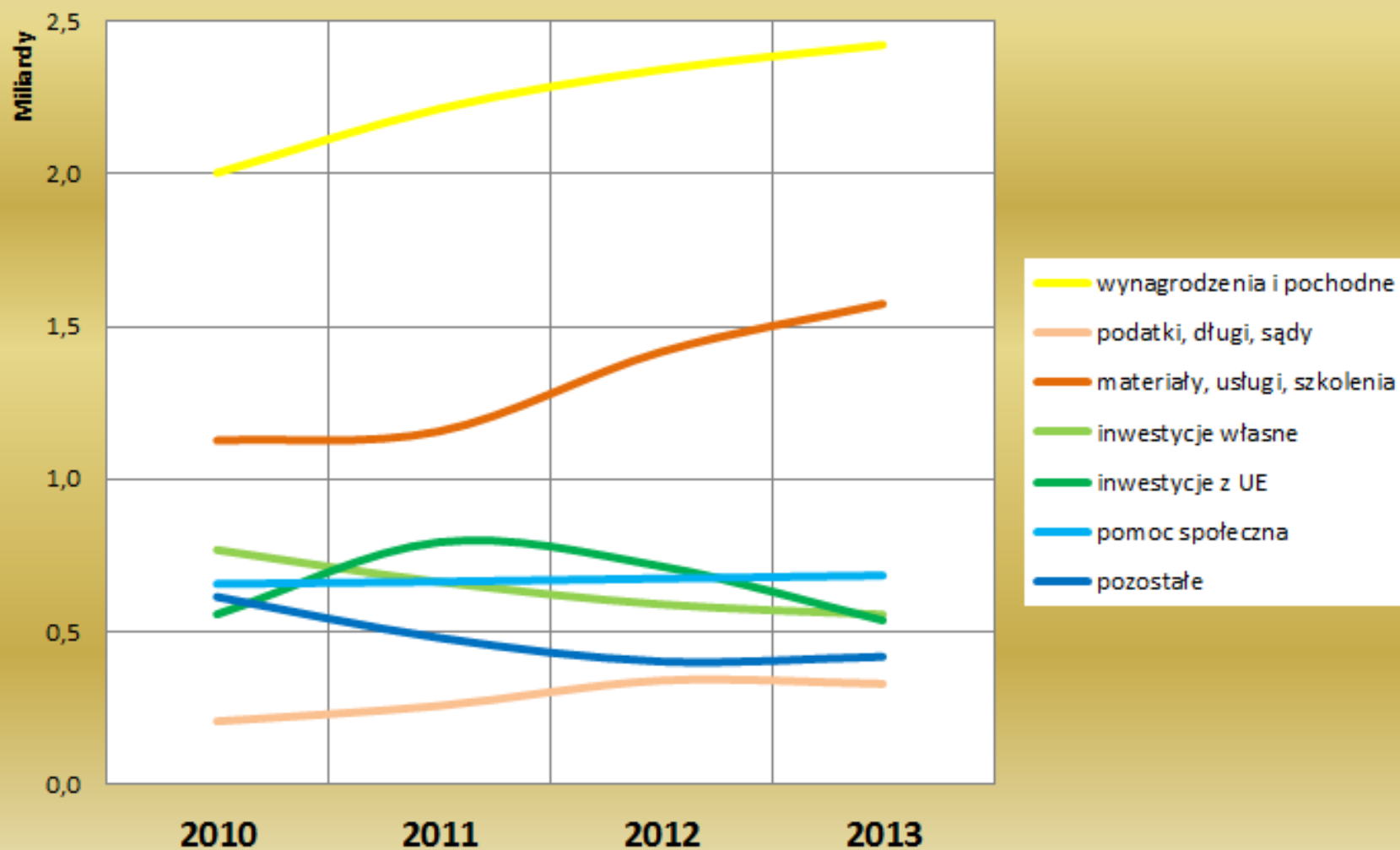
Podsumowanie... 2

- Własna aktywność gmin dodaje tylko co 10-tą złotówkę do ogólnych dochodów.
- Na uwagę zasługuje fakt, iż przynajmniej w odniesieniu do wszystkich gmin, nie obserwuje się zjawiska „wyprzedaży” majątku. W przypadku pojedynczych gmin sytuacja może być już inna.
- Prawie bez znaczenia dla budżetów gminnych są środki europejskie. Wśród nich szczególnie niezauważalne są środki przeznaczone na inwestycje. Zasoby europejskie jeśli są dostępne samorządom to raczej tym ze szczebla powiatowego, a na pewno wojewódzkiego. Dlatego warto wygrywać wybory do sejmików. Jest kasa.

Sumaryczne wydatki gmin w wyróżnionych grupach

Grupa	nazwa grupy	2010	2011	2012	2013	Razem:
A1	wynagrodzenia i pochodne	2 003 119 073,87	2 212 943 212,10	2 341 402 154,78	2 422 067 921,44	8 979 532 362,19
A2	podatki, długi, sądy	207 086 916,37	257 419 570,58	340 279 502,65	329 538 723,85	1 134 324 713,45
A3	materiały, usługi, szkolenia	1 126 494 736,13	1 156 422 835,77	1 416 543 125,01	1 573 986 918,46	5 273 447 615,37
A	Razem	3 336 700 726,37	3 626 785 618,45	4 098 224 782,44	4 325 593 563,75	15 387 304 691,01
B1	inwestycje własne	768 061 811,11	663 372 246,96	590 309 338,90	556 325 618,42	2 578 069 015,39
B2	inwestycje z UE	557 507 657,46	793 357 549,47	714 928 355,14	537 569 369,37	2 603 362 931,44
B	Razem	1 325 569 468,57	1 456 729 796,43	1 305 237 694,04	1 093 894 987,79	5 181 431 946,83
C1	pomoc społeczna	656 675 954,98	664 244 263,20	674 299 611,08	684 296 874,21	2 679 516 703,47
C2	pozostałe	614 514 092,22	480 482 315,67	402 793 905,26	418 477 689,29	1 916 268 002,44
C	Razem	1 271 190 047,20	1 144 726 578,87	1 077 093 516,34	1 102 774 563,50	4 595 784 705,91
Razem:	Razem:	5 933 460 242,14	6 228 241 993,75	6 480 555 992,82	6 522 263 115,04	25 164 521 343,75

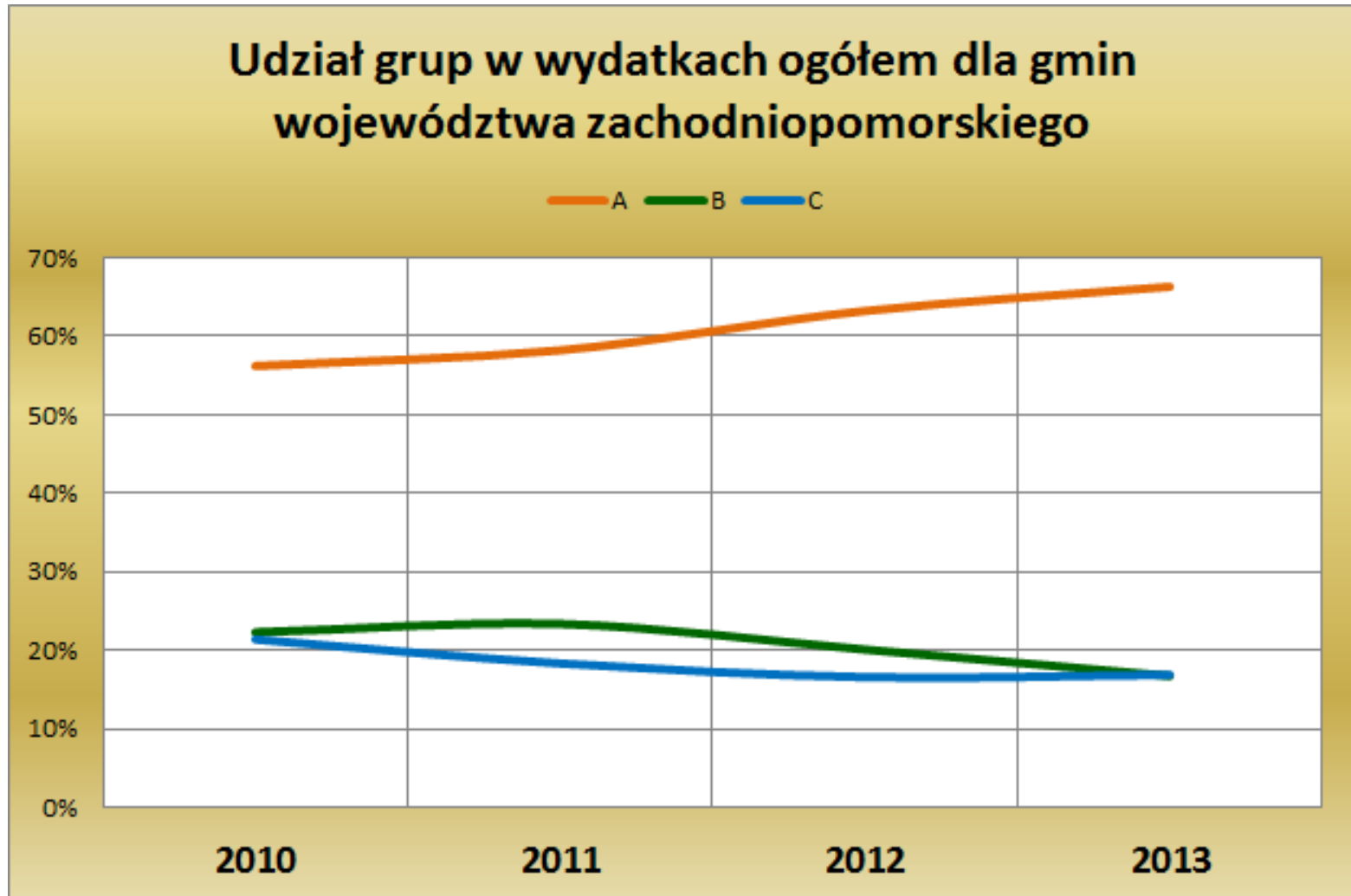
Zmiana wydatków w grupach dla województwa zachodniopomorskiego

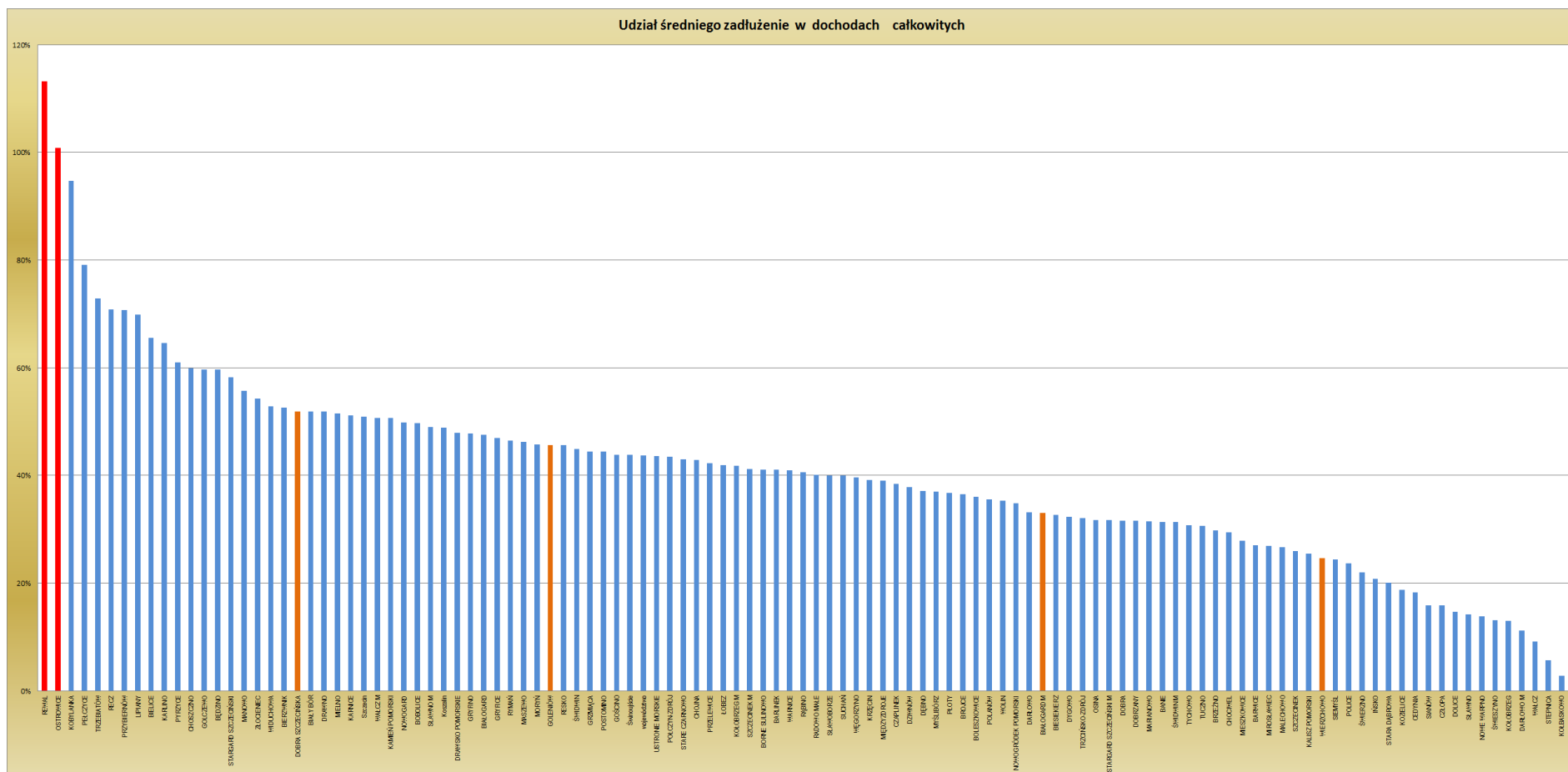
Udziały sumarycznych wydatków dla wyróżnionych grup.

Grupa	nazwa grupy	2010	2011	2012	2013	Razem:
A1	wynagrodzenia i pochodne	33,76%	35,53%	36,13%	37,14%	35,68%
A2	podatki, długi, sądy	3,49%	4,13%	5,25%	5,05%	4,51%
A3	materiały, usługi, szkolenia	18,99%	18,57%	21,86%	24,13%	20,96%
A	Razem	56,24%	58,23%	63,24%	66,32%	61,15%
B1	inwestycje własne	12,94%	10,65%	9,11%	8,53%	10,24%
B2	inwestycje z UE	9,40%	12,74%	11,03%	8,24%	10,35%
B	Razem	22,34%	23,39%	20,14%	16,77%	20,59%
C1	pomoc społeczna	11,07%	10,67%	10,40%	10,49%	10,65%
C2	pozostałe	10,36%	7,71%	6,22%	6,42%	7,61%
C	Razem	21,42%	18,38%	16,62%	16,91%	18,26%

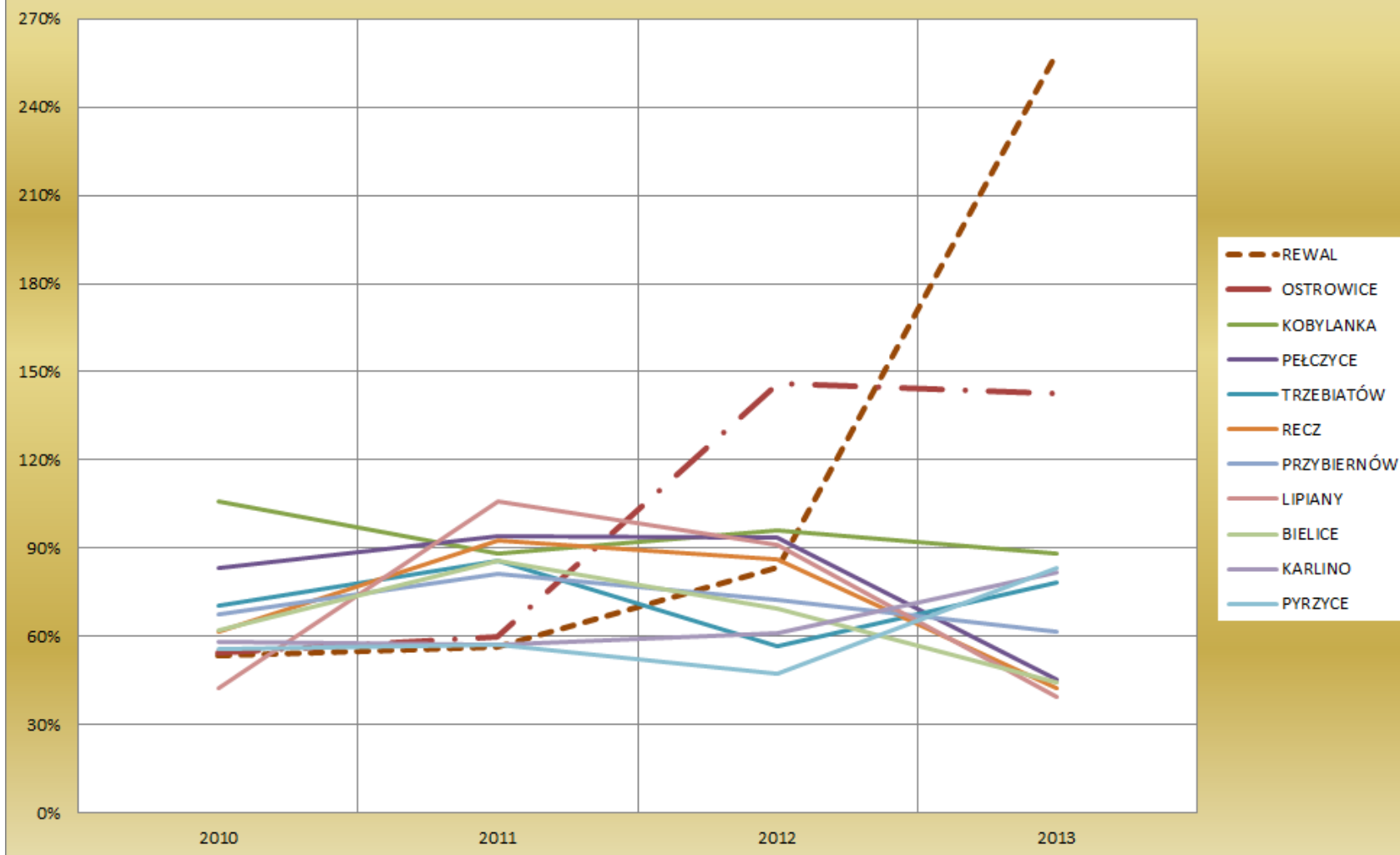
Udziały sumarycznych wydatków dla wyróżnionych grup.

Udział zadłużenia w dochodach całkowitych w latach 2010-2013

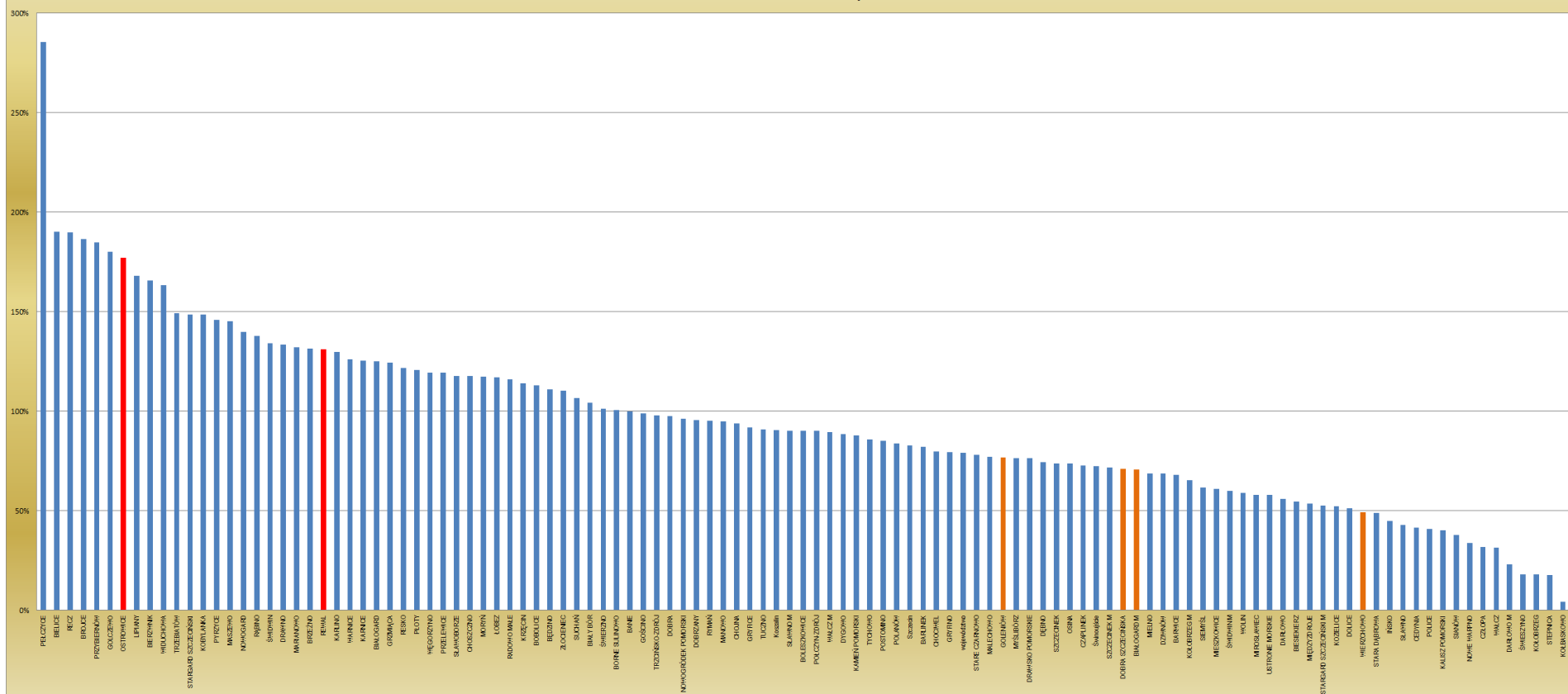
Stosunek zadłużenia do dochodów całkowitych w latach 2010-2013

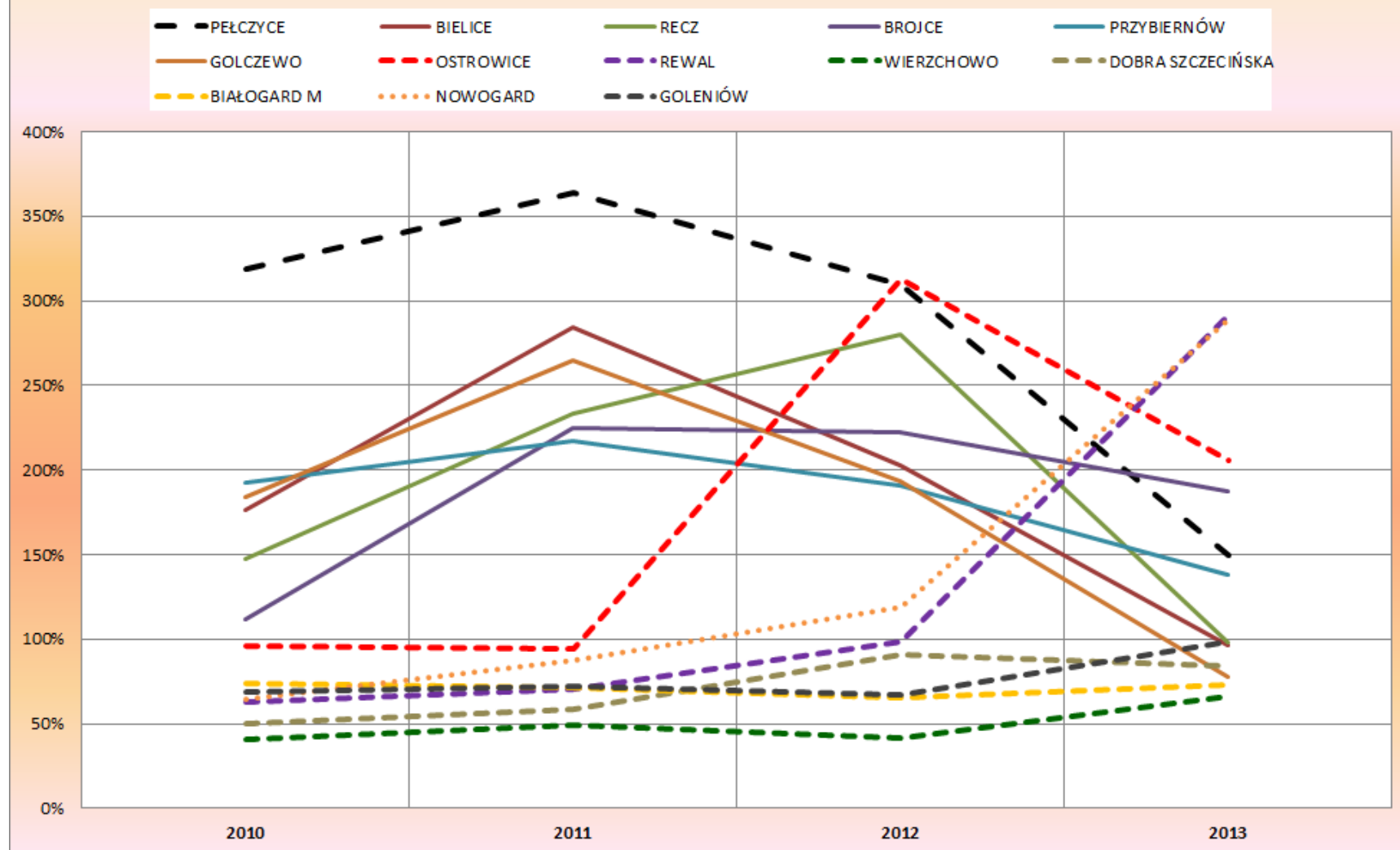

Udział zadłużenia w dochodach całkowitych w latach 2010-2013

Sosunek zadłużenia do dochodów własnych z lat 2010-2013

Stosunek zadłużenia do dochodów własnych

KONKLUZJE

- 1. nie stwierdzono aby jakakolwiek gmina nie wykonywała zadań zleconych przez Wojewodę;
- 2. nie stwierdzono również zagrożeń dla wykonywania tych zadań z wyjątkiem sytuacji likwidacji gminy a na to się nie zanoszą;
- 3. zarządy gmin nie ograniczają wydatków o ile uznają, że jest to uzasadnione;
- 4. Wojewoda powinien znać aktualną sytuację finansową gmin zagrożonych nadmiernym zadłużeniem albowiem w jego gestii leży opiniowanie pożyczek dla tych gmin ze strony Skarbu Państwa oraz wprowadzanie ewentualnego zarządu komisarycznego;
- 5. Nie ma woli politycznej dla komasacji gmin nie dających sobie rady ze swoimi finansami z gminami ościennymi a więc problem pomocy dla takich gmin będzie również problemem Wojewody;
- 6. przekroczenie pułapu 60% zadłużenie w stosunku do dochodów własnych ogółem dotknęło tylko kilka gmin;
- 7. przekroczenie poziomu 100% zadłużenie w stosunku do dochodów własnych dotknęło i nadal dotyka wiele gmin;

- 8. Wojewoda powinien - we współpracy z RIO na bieżąco kontrolować poziom planowanych wydatków zasilanych z pożyczek gmin przekraczających 100% w stosunku do dochodów własnych i w każdym przypadku żądać wyjaśnienia zaistniałej sytuacji oraz symulacji spłaty zadłużenia w oparciu o środki własne lub pożyczki ze Skarbu Państwa (o ile nie będzie to robić RIO);
- 9. Wojewoda powinien nawiązać ściślejszą współpracę z RIO w zakresie analizy sytuacji finansowej gmin przekraczających wybrane wskaźniki zadłużenia;
- 10. pojawia się problem oceny celowości niektórych inwestycji forsowanych przez gminy, do której to oceny RIO nie jest uprawnione (kto miałby to robić i jakie mogłyby być sankcje nie naruszające samorządności gmin).

Dziękujemy za uwagę